

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De officio iudicis. Titulus XXXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

minibus adulterio maioribus non dispensant, nisi sibi alias à iure permillum reperiantur. gloss. in d. §. de adulterijs in verbo *minora* & ibi Felin. num. 1. ponens tres fallentias Anchar. ibidem num. xj. Quæ procedunt, quando post pœnam, ab homine vel iure inflictam, super ista pœna petitur dispensatio: quando vero à iure imponitur pœna ministerio hominis, iudex potest illam mitigare, vel exasperare adhibita causæ cognitione, l. quid ergo §. pœna grauior ff. de hiis qua not. infam. & ibi gloss. & DD. Innoc. in c. 1. de constit. Pan. in c. licet numer. 6. de pœnis. Dispensant ¶ contra constitutionem suam, Felin. in d. §. de adulterijs num. 6. ponens duas fallentias, sed non contra statutum ecclesie, in quo agitur de interesse canonicorum, Innoc. in c. fin. de cleric. non resid. Rom. sing. 491. & ibi addit: neque contra constitutionem concilij generalis, Archid. in cap. licet canon de elect. in 6. Rom. sing. 492. ubi ipse & add. ponunt plures limitat. c. ex parte de Capell. Monach. & ibi DD. Rot. diuersi. decis. 222. & decis. 223. part. 1. Felin. in c. nonnulli num. 2. & 3. de rescript. las. in l. fin. n. 4. C. si contr. ius vel util. pub. plures cumulans Rot. decis. 1. de iurepat. in nouis. nisi forsan necessitas aut utilitas ecclesie dispensationem inducant, præmissa de super per episcopum causæ cognitione, Archid. in c. licet canon in gloss. super verb. *carere de elect. in 6. per cap. tali & cap. sequi. quasi. 1. qui refert alios contrarium tenentes, Staphyl. de lite grat. tit. de qualir. & statu benef. §. 1. quod sit legitimus num. 6. asserens quod hac opinio procedit de iure sed curiam Romanam tenere contrarium. Solus episcopus non inferior dispensat super pœnis, & commutat ¶ pœnam iuris in pœnam pecuniariam, quando super crimine potest dispensare, gloss. 2. in c. licet de pœn. Felin. c. irrefragabili num. 7. de off. ordm. Vicarius episcopi ex generali mandato nunquam dispensat. cap. 3. de off. vicarij in 6. Cald. cons. 3. de off.*

Vicarij Rot. decis. 9. eodem in antiq. Ordinaria ¶ 36 iurisdic. finitur morte, depositione, translatione, renunciatione, de quibus opportunis titulis dictum est, & inferius dicitur.

De officio iudicis.

Titulus XXXII.

S V M M A R I A.

- 1 Officium iudicis est duplex, nobile & mercenarium.
- 2 Officium iudicis nobile est duplex, quoddam tendit ius commune coadiuuandum.
- 3 Quoddam tendit ad impugnandum ius commune.
- 4 Iudex supplet ad priuatam utilitatem in iure, non in his qua sunt facti.

POST titulos, de officijs singularum dignitatum, & iudicum, subiungit titulum generalem de officio iudicis, dignitatibus & iudicibus delegatis & ordinarijs, communi, similem titulum habemus in Instit. Imper. lib. 4. Duplex est officium ¶ iudicis, nobile & mercenarium, & mercenarium. Nobile est quod per se substitit, nulli actioni, vel exceptioni deseruiens: Mercenarium est quod adheret actioni, siue exceptioni, impotens state per semetipsum, Pan. in d. cap. 2. num. 5. hoc tit. Inst. in l. nec quicquam §. vbi decretum n. 73. post Bart. ff. de off. procons. & ibi DD. de quo tractat titulus Instit. Imper. lib. 4. Nobile ¶ duplex est, quoddam tendit ad ius commune coadiuuandū, vt in dando aduocatū, non habenti, etiam domesticum iudicis, c. 1. hoc tit. l. 1. §. ait prator ff. de post. Myns. obs. 32 cent. 4. in dando pupillo tutorem, litigantibus iudicem, l. 1. ff. de iurisd. omn. iud. quoddam tendit ad ¶ impugnandum ius commune, vt quando petitur restitutio in integrum,

X 3;

grum,

grum, per quam rescindatur & rescindi postulatur contractus, sententia, præscriptio, aditio hæreditatis, alias communi iure valida, Tit. ff. de restit. in integr. & tit. seqq. tit. C. de rest. in integr. minor & titulus seqq. in quo requiritur litis contestatio, vbicunque pro actione proponitur, c. 2. hoc tit. Panor. in c. cum ex litteris num. 15. & 16. de in integr. rest. post gl. & plena probatio c. 1. in verbo manifeste apparet de in integr. rest. cap. ex litteris eodem tit. Panor. in d. c. cum ex litteris num. 16. Myns. obj. 49. in fin. cent. 1. nemini datur nisi tunc demum, cum alia actio non superest; nam si comuni quis est munitus auxilio, non debet ei tribui extraordinarium; l. in cause ff. de minor. 25. ann. & c. l. cum sine beneficio ff. de Carb. edit. Iudex
 4 † supplet ad priuatam utilitatem in iure, non in his quæ sunt facti, nisi sint ei nota ut iudici, l. vnica C. vt que desunt aduoc. part. & c. & ibi gloss pen. & DD. c. bon. mem. cl. 1. & ibi gloss. in verbo curauimus allegari de postul. pralat. & ibi Pan. num. 9. & Can. præterquam in casibus in quibus potest deueniri ad sententiam definitiuam lite non contestata, c. vnico in verbo diligenter examinato & ibi Franc. post num. 3. vers. vltimo nota de eo qui mittit. in possess. caus. & c. in 6. c. cum nobis olim & ibi gloss. in verbo ex officio de elect. d. c. bona mem. el. 1. & ibi gloss. in verbo curauimus allegare de postul. pralat. & vtrouique Can.

De maioritate & obedientia.

Titulus XXXIII.

S V M M A R I A.

- 1 Maioritas inter sacerdotes considerantur ex quinque prerogatiuis.
- 2 Obedientia consistit in tribus, reuerentia exhibenda, iudicio subeundo, præcepto suscipiendo.
- 3 Inferior superiorem soluere nequit vel ligare.
- 4 In Precedentia materia, membra non separantur à capite.

DIGNITATVM & iudicium gradus sunt diuersi, & ordines distincti, vt dum reuerentiam minores potioribus exhiberent, & potiores minoribus dilectionem impenderent, concors ex diuersitate fieret contextio, c. ad hoc 89. dist. Maioritas † consideratur ex sacerdotio, quod præest imperio, & imperium lubest sacerdotio, c. soluta hoc tit. c. non potest sess. 23. Inter sacerdotes maioritas consideratur ex quinque prerogatiuis, Pan. inc. statuumus in 2. not. hoc tit. & ibi Anchar. in 3. not. loco sessionis, c. quam periculosum 7. quast. 1. & ibi gloss. in verb. primatus Felin. in rubr. huius tituli. sub num. 8. Tiraq. de iure primogen. in præfat. n. 13. & seq. potestate siue iurisdictione, d. c. 1. de off. Archid. c. pastoralis de off. ord. ordine, & statuumus hoc tit. c. à subdiacono 93. dist. consecratione, c. esto subiectus 95. dist. c. cum inferiorum hoc tit. antiquitate, c. 1. & ibi gloss pen. hoc tit. Caputaq. elect. 357. part. 2. vbi limitat duobus modis, c. Episcoporum 74. dist. c. fin. in fin. 75. dist. prerogatiua ordinantis, c. per tuas hoc tit. Gemin. in c. 1. de offic. legati in 6. numer. 9. & ibi Ioan. And. sub num. 1. post Hostien. ponunt vndecim prerogatiuas honoris, gloss. in c. lex 2. dist. in verbo maiores natu, ponit quatuor. Obedientia † consistit in tribus, reuerentia exhibenda, iudicio subeundo, 2 præcepta suscipiendo: 93. dist. in summa & ibi gloss. reuerentia, vt minor allurgat maiori, c. non oportet 1. & c. diaconus 93. dist. c. non oportet 95. dist. & minor honesta consueta seruitia maiori faciat, c. statuumus in fine hoc tit. maior ordine, licet posterius receptus, præfertur in loco, & portione, d. c. statuumus in princ. & ibi gloss. pen. cap. fin. §. presenti de concess. præb. in 6. in ecclesijs vbi non sunt distinctæ præbendæ: Pan. in d. c. statuumus num. 1. obedientia iudicij, vel præcepti debetur eis, qui præsuunt ratione administrationis, vel iurisdictione.